

درآمدی بر
حقوق بین الملل عمومی
جلد سوم

تألیف:

دکتر امیر ساعد وکیل

عضو هیأت علمی

دانشکده حقوق و علوم سیاسی دانشگاه تهران

مجمع علمی و فرهنگی مجد

سرشناسه	: وکیل، امیرساعد،
عنوان و نام پدیدآور	: درآمدی بر حقوق بین الملل عمومی/تالیف امیرساعد وکیل.
مشخصات نشر	: تهران: مجد، ۱۳۹۸ -
مشخصات ظاهری	: ج.
شابک	: ج ۱: ۹۷۸-۶۲۲-۲۲۵-۱۷۸-۹ - ج ۲: ۴-۳۸۴-۲۲۵-۶۲۲-۹۷۸ ج ۳: ۶-۶۸۷-۲۲۵-۶۲۲-۹۷۸
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	: ج ۳ (چاپ اول: ۱۴۰۰) (فیبا).
یادداشت	: کتابنامه.
موضوع	: حقوق بین الملل
موضوع	: International law
رده بندی کنگره	: ۳۴۱۰-KZ
رده بندی دیویی	: ۳۴۱
شماره کتابشناسی ملی	: ۵۸۰۷۶۱۹
اطلاعات رکورد کتابشناسی	: فیبا

هرگونه تکثیر کامل یا قسمتی از کتاب بدون اجازه پدیدآورنده یا ناشر، خلاف قانون، شرع و اخلاق است.
 موارد تخلف را به دفتر مرکزی «مجد» گزارش فرمایید.

دفتر مرکزی مجد:

تهران، میدان انقلاب، تقاطع خیابان منیری جاوید و شهدای ژاندارمری، پلاک ۵۷

تلفن و دورنگار: ۶۶۴۹۵۰۳۴ - ۶۶۴۱۲۰۷۸ - ۶۶۹۶۳۳۸۶

فروشگاه: تقاطع خیابان منیری جاوید و شهدای ژاندارمری، پلاک ۵۹

تلفن: ۶۶۴۸۶۸۷۴ - ۶۶۴۰۹۴۲۲

www.majdpub.ir

E- mail: info@majdpub.ir

صفحه رسمی انتشارات مجد در اینستاگرام: [majdlaw](https://www.instagram.com/majdlaw)

کانال رسمی انتشارات مجد در تلگرام: [@majdlaw](https://www.t.me/majdlaw)

درآمدی بر حقوق بین الملل عمومی (جلد سوم)

تألیف:	دکتر امیر ساعد وکیل
ناشر:	انتشارات مجد
چاپ:	مهر، ۱۴۰۰
تعداد:	۵۰۰ نسخه
شابک:	۹۷۸ - ۶۲۲ - ۲۲۵ - ۶۸۷ - ۶ - 978 - 622 - 225 - 687 - 6

حق چاپ محفوظ و منحصر «مجد» است.

فهرست مطالب

۹	 پیشگفتار
۱۱	 فصل اول: حقوق بین الملل دریاها
۱۱	 گفتار اول: کلیات
۱۳	 بند اول: تحدید حدود مناطق دریایی
۱۶	 بند دوم: مناطق دریایی
۳۶	 گفتار دوم: آبراه‌های بین‌المللی
۳۶	 بند اول: رودهای بین‌المللی
۳۸	 بند دوم: تنگه‌های بین‌المللی
۴۱	 بند سوم: کانال‌های بین‌المللی
۴۲	 گفتار سوم: روش‌های حل و فصل مسالمت‌آمیز اختلافات بین‌المللی در حقوق دریاها
۵۶	 گفتار چهارم: قطب جنوب
۶۳	 فصل دوم: حقوق بین الملل هوا و فضا
۶۳	 گفتار اول: کلیات حقوق بین الملل هوایی
۶۵	 بند اول: عهدنامه بین‌المللی هواپیمایی کشوری
۶۶	 بند دوم: کنوانسیون‌های امنیتی هواپیمایی
۶۷	 گفتار دوم: رژیم حقوقی بین‌المللی حاکم بر جو
۷۲	 گفتار سوم: کلیات حقوق بین الملل فضایی
۷۲	 بند اول: اصول حاکم بر فضا
۷۴	 گفتار چهارم: رژیم حقوقی بین‌المللی حاکم بر ماورای جو
۷۹	 بند اول: نظام تبعیت و اجرا
۸۷	 فصل سوم: حقوق دیپلماتیک و کنسولی
۸۷	 گفتار اول: کلیات حقوق دیپلماتیک
۹۰	 بند اول: مصونیت‌های دیپلماتیک
۹۲	 بند دوم: مزایای دیپلماتیک
۹۴	 گفتار دوم: کلیات حقوق کنسولی
۹۶	 بند اول: مصونیت‌های کنسولی
۹۷	 بند دوم: مزایای کنسولی
۱۰۱	 فصل چهارم: حل و فصل مسالمت‌آمیز اختلافات بین‌المللی
۱۰۱	 گفتار اول: مفهوم اختلافات بین‌المللی

۱۰۳	گفتار دوم: روش‌های اختیاری، سیاسی یا دیپلماتیک.....
۱۰۳	بند اول: مذاکره.....
۱۰۵	بند دوم: مشاوره.....
۱۰۶	بند سوم: مساعی جمیله.....
۱۰۶	بند چهارم: میانجیگری.....
۱۰۸	بند پنجم: تحقیق.....
۱۰۸	بند ششم: سازش.....
۱۱۰	گفتار سوم: روش‌های اجباری یا حقوقی.....
۱۱۰	بند اول: داوری.....
۱۱۳	بند دوم: دادگستری.....

فصل پنجم: حقوق مسئولیت بین‌المللی..... ۱۱۹

۱۱۹	گفتار اول: مفهوم مسئولیت بین‌المللی.....
۱۲۰	بند اول: مبانی مسئولیت بین‌المللی.....
۱۲۲	بند دوم: موارد اجرای مسئولیت بین‌المللی.....
۱۲۵	بند سوم: موجبات رافع مسئولیت بین‌المللی.....
۱۲۷	بند چهارم: پذیرش مسئولیت بین‌المللی.....
۱۲۹	بند پنجم: آثار مسئولیت بین‌المللی.....

فصل ششم: حقوق بین‌الملل مخاصمات مسلحانه..... ۱۶۱

۱۶۱	گفتار اول: اصل عدم مداخله و منع توسل به زور.....
۱۶۴	بند اول: دفاع مشروع.....
۱۷۳	بند دوم: کاربرد اقدامات تنبیهی.....
۱۷۸	بند سوم: رژیم سلاح‌های کشتار جمعی.....
۱۸۴	گفتار دوم: حقوق بین‌الملل بشردوستانه.....
۱۸۵	بند اول: کنوانسیون‌های بین‌المللی حقوق بشردوستانه.....
۱۸۸	بند دوم: هدایت عملیات جنگی.....
۱۹۰	بند سوم: وضعیت حقوقی اسرای جنگی.....

فصل هفتم: حقوق بین‌الملل کیفری..... ۲۷۷

۲۷۷	گفتار اول: کلیات.....
۲۸۷	گفتار دوم: دیوان‌های بین‌المللی موقت.....
۲۹۴	گفتار سوم: دیوان بین‌المللی کیفری.....
۲۹۴	بند اول: تاریخچه.....
۲۹۵	بند دوم: اعضا، مقر و ارکان.....
۲۹۶	بند سوم: اصول حاکم بر اساسنامه رم.....

پیشگفتار

به لطف خداوند، در مقام وفای به عهد خود در پیشگفتار جلد نخست کتاب «درآمدی بر حقوق بین الملل عمومی»، جلد سوم و پایانی این کتاب، هم اکنون در اختیار کلیه اندیشمندان و دانشجویان گرامی و ارجمند موضوعات حقوقی بین المللی قرار می‌گیرد و مفتخرم بیان کنم که نخستین کتاب حقوق بین الملل در کشور که با سرفصل‌های جدید مصوب وزارت علوم، تحقیقات و فناوری در مقطع کارشناسی رشته حقوق درباره دروس حقوق بین الملل مطابقت دارد به محضر شما مخاطب محترم عرضه می‌گردد.

همچنان که پیش از این بیان شده است، تلاش اینجانب در این جلد هم به این ترتیب است که مباحث حقوق بین الملل عمومی با رعایت تحولات معاصر، به زبانی ساده و با تأکید بر روش‌هایی که یادگیری را ساده تر می‌سازد و امکان شرکت در آزمون‌های سراسری با استفاده از این منبع را بنحو مطلوبی برای متقاضیان فراهم می‌نماید به رشته تحریر درآمده است.

در واقع، جلد سوم که در مقابل شما قرار دارد، متمرکز بر شاخه‌های تخصصی و رییم‌های حقوقی بین المللی موضوعی اعم از حقوق دریاها، حقوق دیپلماتیک و کنسولی، مسئولیت بین المللی، حقوق مخاصمات مسلحانه، حقوق بین الملل اقتصادی و غیره است که بدون تردید، کسب تصویری کامل از نظام حقوقی بین المللی بدون در نظر گرفتن این شاخه‌های تخصصی غیرممکن می‌باشد.

ضمن قدردانی از تلاش‌های جناب آقای دکتر عباس حسینی نیک، رئیس محترم مجمع علمی و فرهنگی مجد بمنظور مساعدت در انتشار جلد سوم مجموعه «درآمدی بر حقوق بین الملل عمومی»، به اتکای راهنمایی‌ها و توصیه‌های خوانندگان گرانمایه، کاستی‌های این اثر در شماره‌های بعدی بتدریج به حداقل می‌رسد و این امیدواری را دارم که این کتاب، جایگاه خود را بعنوان یک کتاب آموزشی برای مقاطع مختلف تحصیلی در رشته‌های حقوق، علوم سیاسی، روابط بین الملل و سایر رشته‌های مرتبط بیابد و قصد من

این بوده است که این مجموعه، همچنین بعنوان منبع جامعی باشد که نیاز دانشجویان و متقاضیان شرکت در آزمون‌های ورودی دانشگاه‌ها را بنحو مطلوب تأمین کند.

امیرسعد وکیل - تابستان ۱۴۰۰